

Ege Kıyılarından Eski Zaman Masalları • Ahmet Ünver

Resimleyen: Gözde Bitir • Çocuk Kitaplar • Öyküler • 120 sayfa • Önerilen sınıflar: 5,6,7

KÜLTÜRLER • DUYGULAR • SOSYAL İLİŞKİLER • ERDEMLER

mitoloji • tanrılar-tanrıçalar • iletişim • zenginlik • duygular • sevgi • efsaneler • Antik Çağ • tarih • kültürel iletişim • destan • iyi-kötü

Ahmet Ünver, Batı Anadolu topraklarında filizlenen Yunan mitolojisinin en güzel 8 öyküsünü duru bir dille derledi. Yazar, hem çocukların hem de yetişkinlerin zevkle okuduğu kitabının başında yer alan “Önce Küçük Bir Sohbet” adlı yazısında çocuklara mitolojik masalları nasıl değerlendirebileceklerini de açıklıyor.

Kitapta yer alan öyküler: “Meraklı Pandora ve Konuşan Sandık”ta, kötülüklerin ve umudun dünyaya yayılışı; Asklepios ve Devacı Yılanları’nda ünü dört bir yana yayılan hekim Asklepios’un yaşamöyküsü; “Phaethon ve Güneş Arabası’nın Atları”nda güneşin dünyayı gerçekte nasıl etkilediği anlatılıyor. “Yankı ile Nergis”, biri için çaresizliğin, biri için kendine hayranlığın öyküsü. “Midas’ın Altınları”, servet düşkünlüğünün yol açtığı acıları; “İnsanlığa Aydınlığı Getiren Ölümsüz: Prometheus” bilginin, uğruna her şeyin göze alınabileceği bir aydınlık oluşunu; “Apollon’un Liri mi, Marsyas’ın Kavalı mı?” hırsı ve egoyu dillendiriyor. Son öykü “Yeryüzünün İlk Güzellik Yarışması” ise, iç güzelliğin dış güzelliği nasıl alt ettiğini anlatıyor.

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Yazar, giriş bölümündeki “Önce Küçük Bir Sohbet” yazısında Anadolu, mitos ve mitoloji ile ilgili hangi açıklamaları yapıyor, ne tür bilgiler veriyor?
- 2- “Meraklı Pandora ve Konuşan Sandık” öyküsünde, açmayacağına söz verdiği halde nasıl oluyor da Pandora sandığı açıyor? Sizin birine verdiğiniz sözden döndüğünüz durumlar hangileri? Pandora’nın açtığı sandıktan neler çıkıyor?
- 3- “Phaethon ve Güneş Arabası’nın Atları” öyküsündeki “Güneş Arabası” neyi simgeliyor? Helios’un görevi ne; neden her baba gibi oğluyla zaman geçiremiyor?
- 4- Phaethon neden babası Helios’u güç durumda bırakan isteğinde ısrar ediyor? Başına buyruk Ateş Atlar yeryüzüne nasıl zarar veriyor? Phaethon, şımarıklığının cezasını nasıl ödüyor? Kavak ağaçlarının, faytonun ve foton’un bu Phaethon’la ne ilişkisi var?
- 5- “Yankı ile Nergis” öyküsünde Hera, Yankı’yı neden ve nasıl cezalandırıyor; sizce bu nedenle biri cezalandırılabilir mi? Aynı şekilde tanrıların Narkissos’a verdikleri makul bir ceza mı? Nergis çiçeğinin bu öyküde ne işi var?
- 6- “Midas’ın Altınları” öyküsünde, Kral Midas’ın çoban Marsyas ve yaşlı adam Silenos’u sarayında ağırladığı anlatılıyor. Bir kralın sıradan insanlarla dostluk etmesi size neler düşündürüyor? Günümüzde üst düzey devlet yöneticileri, sıradan insanları ya da yoksulları evlerinde ya da saraylarında ağırlıyor mu? Zenginlerin zenginlerle, yoksulların yoksullarla dostluk yapması gerekir, diye bir kural mı var?
- 7- “Tuttuğun altın olsun” dileği Midas’a nelere mal oluyor? Bu dilekteki “altın” bir ödül mü, ceza mı ya da “altın” bu haliyle zenginlik mi yoksunluk mu? Nedenlerinle birlikte açıklayın.
- 8- “İnsanlığa Aydınlığı Getiren Ölümsüz: Prometheus” öyküsünde, İapetos ve Klymene’nin oğullarının Zeus’la nasıl bir meselesi olduğu anlatılıyor? Baş tanrı olduğu halde Zeus Prometheus’tan neden korkuyor; korkusunda haklı mı?
- 9- Prometheus, Zeus’un onu cezalandıracağını bildiği halde neden ateşi çalmaya kalkıyor; neye inanıyor? Sizce Prometheus’un cezası ne zaman bitti ya da ne zaman biter?
- 10- “Apollon’un Liri mi, Marsyas’ın Kavalı mı?” öyküsünde hangi tanrıların müzikten anladığı söyleniyor? Apollon, Sanat Tanrısı olduğu halde kaval çalan Marsyas’ı neden kendisiyle yarışmaya çağırıyor, tersine

yeteneğini takdir etmesi gerekmez mi? Bugün çevrenizde Apollon'un üstün gelme hırsına benzer hırsları olan ego tutkunları var mı?

- 11- "Yeryüzünün İlk Güzellik Yarışması" öyküsünde hangi tanrıçalar birbiriyle yarışıyor? Paris neye dayanarak diğer ikisini değil de Aphrodite'i seçiyor? Bu yarışmadan sonra Antik Çağ'da yaşananları nereden öğrenebiliriz?
- 12- Öykülerde serüvenlerini okuduğunuz tanrılar ve tanrıçalar hakkında neler düşünüyorsunuz; nasıl yaşıyorlar, ölümlülerle aralarında ne gibi benzerlik ve farklılıklar var? Baş Tanrı Zeus'un düşünce biçimi ve davranışları günümüzde kimlerin yaptıklarını çağırıştırıyor?

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Resimleme:** Herkes anlatılan efsanelerdeki herhangi bir sahneyi seçip resmini yapsın. Pandora'nın açtığı kutunun içinden çıkan kötülükler ve umut, Phaethon'un göz alıcı sarayında babası Helios'la buluşması, Güneş Atları ve yeryüzünde yol açtıkları felaketler, Yankı ile Narkissos'un karşılaşması, Midas'ın altın sevdası, Prometheus'un cezası, Apollon ve Marsyas'ın müzik yarışması, tanrıçaların güzellik yarışması vb... Resimler, "Ege Kıyılarından Eski Zaman Masalları Köşesi"nde sergilensin.
- **Araştırma:** Herkes, yazarın girişteki "Önce Küçük Bir Sohbet" yazısında önerdiği yazarlardan istediği birini seçerek hakkında araştırma yapsın; edindiği bilgileri kısaca diğerlerine aktarsın.
- **Tartışma:** Sınıfça "hırs" kavramını irdeleyin. Hırs neye denir; olumlu mu olumsuz mu bir şeydir? Hırsla kararlılık arasında ne fark var? Öykülerde hırs kavramı nasıl işlenmiş, kimlerde görülüyor? Çevrenizde hırslı kimseler var mı; bunlar neye hırs yapıyorlar? Sizin hırslı olduğunuz konular ne; bu konularda nasıl davranıyorsunuz? Tartışma sonunda hırs kavramının olumlu-olumsuz biçimleriyle ilgili bir rapor yazın.
- **Karikatür:** Herkes öykülerdeki tanrı ve tanrıçalardan istediği birinin karikatürünü yapsın. Kimi resmettiğini söylemesin; tamamlandıktan sonra hangi tanrı ya da tanrıça olduğunu diğer öğrenciler tahmin etsin. Karikatürler de "Ege Kıyılarından Eski Zaman Masalları Köşesi"nde efsaneleri betimleyen diğer resimlerle birlikte sergilensin.
- **Sunum:** Öğrenciler 8 gruba ayrılın. Her grup kitaptaki öykülerden birini seçerek analiz etsin. Öyküdeki efsaneyi, karakterlerini, öne çıkan özelliklerini bulsun ve temasıyla ilgili mesajları oluştursun. Öykünün kapsamlı analizi yapıldıktan sonra öyküden çıkan dersler mesaj halinde sıralansın. Bu mesajların yazıldığı yaratıcı renkli panolar sınıfla paylaşılsın ve her grubun sözcüsü, sınıfa sunum yapsın.
- **Bulmaca:** Herkes üstünde "Bence zenginlik:" yazan bir pano hazırlasın ve panoya kendine göre zenginliğin ne olduğunun anlatan bir desen çizsin. Örneğin, Kral Midas böyle bir pano yapsa büyük olasılıkla altın deseni çizer vb... Diğerleri onun için zenginliğin ne anlama geldiğini panosundaki desene bakarak bulsun. Bakalım kimlerin zenginlik anlayışı benzer?
- **Canlandırma:** Gönüllü öğrenciler kumaş ya da örtülerle toga benzeri bir giysi oluşturarak, 100. sayfada Prometheus'un insanlara ateşi verirken söylediklerinin canlandırmasını yapsınlar. Bu canlandırmada metindekiler köpürtülebilir; öğrenciler bilgi ateşi ve özgürlük için istedikleri gibi serbestçe konuşabilirler. Canlandırma yapan gönüllü öğrencilere sembolik "Prometheus Madalyası" takılsın.
- **Afiş:** Herkes sırayla tarih bilgisinin insanlara ve toplumlara ne yarar sağlayacağına dair görüşünü söylesin. Herkes dinlendikten sonra ortaklaşan ve dikkat çeken görüşler, "Tarihi bilmeliyiz çünkü..." başlığını taşıyan bir afişte düzenlenerek ilan edilsin.